

Biblijski psalmi

Molitvena poezija

Zbirka

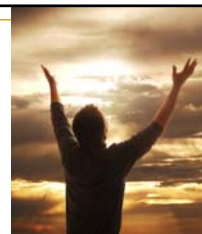
- U HB na početku Spisa
 - U LXX prije Mudrih izreka
 - U Vg. poslije Joba
- 150 psalama prema odlomcima Tore
- Pripadaju pojedinim likovima
- “pjesmarica” drugoga Hrama
- Osnovna podjela (Westermann): hvale i prošnje

Klasifikacija po sadržaju

- 1. Hvalospjevi – *tehillim* (npr. 145)
- 2. tužaljke – osobne; zajedničke
- 3. zahvala naroda
- 4. ostali:
 - *Proročko eshatološki*
 - *Bog kraljuje npr. ps 47; 93; 96-99.*
 - *Sionske pjesme npr. ps 46; 48; 76.*
 - *Mesijanski psalmi npr. ps 2; 45; 72; 89; 110; 132*
 - *Poučni*

Psalmi

- hebr. poezija: *paralelizam*
- Npr. Ps 91
 - 1a Ti što **prebivaš**
 - pod zaštitom **Višnjega**,
 - 1b što **počivaš**
 - u sjeni **Svemogućega**
- Ps 89,2 (pronađite *paralelizam!*)
 - O ljubavi Jahvinoj pjevat ću dovijeka,
 - Kroza sva koljena vjernost ću tvoju naviještati
 - Ljubav (3. l) = vjernost (2. l)
 - Pjevati = naviještati
 - Dovijeka = kroza sva koljena

Brojanje

- LXX i Vulgata
 - U tradiciji
 - Danas prijevod s izvornika (HB)
- LXX spaja
 - Ps 9+10
 - Ps 114+115
- LXX razdvaja
 - Ps 116 i Ps 147 u 2 dijela
 - veći broj odgovara izvorniku

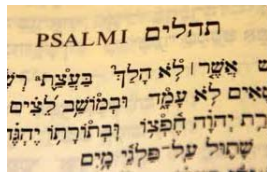
hebr. (MT) grč. (LXX)

□ ps 1–8	
□ ps 9–10	ps 9
□ ps 11–113	ps 10–112
□ ps 114–115	ps 113
□ ps 116,1–9	ps 114
□ ps 116,10–19	ps 115
□ ps 117–146	ps 116–145
□ ps 147,1–11	ps 146
□ ps 147,12–20	ps 147
□ ps 148–150	ps 148–150
□	ps 151

Pet knjiga psalama

- podjela blagoslovnim formulama
 - ps 41,14; 72,18s; 89,53; 106,48
 - Zajednička tema?
 - Blagoslov: Bog, Božje ime
 - Struktura?
 - 3x Amen, Amen; 2x odvijeka dovijeka: početak i kraj
 - Dinamika
 - Sva zemlja – sredina; sav narod, Aleluja! – kraj
- knjige:
 - ps 3–41.42–72.73–78.90–106.107–145.
 - okvir 1s; 146-150
 - Mojsije dao 5 knjiga Zakona, a David
 - 5 knjiga psalama

16.05.13

amdj.eu

7

Psalam 90

- Otvara 4. knjigu
 - kraljevski psalmi 93-100 (usp. Izl 15,18)
- Tri čuvena retka 4.10a.12
 - Tisuću godina kao jučer 4
 - Sedamdeset godina 10a
 - Nauči nas dane brojiti... 12
- Kome pripada, koje naravi?
- Mojsije (1x) – “čovjek Božji” (1x)
- Molitva תפילה *tefillâ* (v1 usp. Ps 17.86.142 i 102)
- zagovor (“nam” v1 – “Bog naš” v17)

16.05.13

amdj.eu

8

Stvoritelj i stvorenje (1-6)

- Adonaj אדוני – Gospodin (1.17) – “zamjena” za יהוה
 - Mojsije na brdu i u pustinji
 - Božje djelo uvelike Mojsijevo
 - Bog je vječan (v2) usp. 1.16
 - Od koljena do koljena (1)
 - Sluge i njihova djeca (16)
 - Bog Abrahamov, Izakov, Jakovljev (Izl 3)
 - Tisuću godina
 - Noćna straža:
 - 4 sata
- Okrilje (v1): čvrsta točka
 - Božje prebivalište (Pnz 26,15)
 - Planine rodene (v2)
 - Roditelj planina i svijeta
 - Planine i svijet se rađaju, a zemljanin ide u smrt
 - Prah, jednostnevni svijet

16.05.13

Božja ljutnja v7-11

- “Tvoja srdžba” (v7.11)
- Utjecaj (v7.9)?
- Izjedeni/nestali; zbunjeni/prestrašeni (v7)
- Uništeni dani i godine (v9)
 - 70 ili 80 godina
 - Mojsije 120 (Pnz 31,2; 34,7)
 - Prema Post 6,3
- Otkuda “srdžba”? (v8)
- Krivnje i tajne otkrivene (v8)
- Pristup (v11)?
- Treba spoznati Božju emociju 11

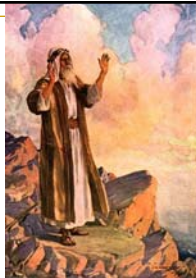
16.05.13

amdj.eu

10

Božja dobrota 12-17

- Poniženi siromasi gledali zlo (v15)
- Egipat, pustinja, Babilon
 - Teška sudbina od Boga
- Molba Bogu u v13
- obrati se! (usp. Izl 32,12; 34,9)
 - Odustani od gnjeva (Izl 32,12)
 - Neću poći (Izl 33,3) – Podi! (Izl 34,9)
- Dokle? (v13)
- Bog: dokle mrmljanje protiv mene (Br 14,27)
- Božje vlastito ime יהוה
- samo u v13

16.05.13

amdj.eu

11

Bog i čovjek

- Bog (v14.16s):
 - Smilovanje: חסד *hesed* privrženost 14;
 - djelo i slava v16
 - Dobrota: ljupkost, slatkoća v17
- Čovjek (v12s.16s)
 - Mudro srce v12
 - Božji sluge v13.16
 - “djelo naših ruku” – stalnost 2x v17 (2x בייך *kun* – usp. Bogu v1s)
 - Vječan
 - Roditelj

16.05.13

amdj.eu

12

Ps 127

Hodočasnički psalam graditelja hrama

16.05.13

amdg.eu

13

Salomonovo promišljanje

- Drugi Salomonov psalam (usp. 72,1)
 - izgradio I. jeruzalemski hram 1 Kr 6-8
 - Gospodin gradi: 2 Sam 7,11
 - Neka oči Tvoje budu otvorene 1 Kr 8,29
- 2 dijela:
- Grad (1s); obitelj (3-5)
- 1. dio: 4x uzalud
 - Graditelji, stražar (v1)
 - Bdjenje i post (v2) ("vi")
 - Propovjednik: kakva je korist/dobit čovjeku?

16.05.13

amdg.eu

14

Božje objave

- Važno je spavanje (v2)
 - Snovi: Jakovi, Josip (SZ i NZ), Gideon, Daniel
 - Spavanje: Samuel
- Miljenik: Dn 9,19; Mt 3,17; 17,5 + par.
 - David imenom,
 - Daniel nazvan,
 - Isus
- Salomon prima prvu objavu u snu 1 Kr 3,5

16.05.13

amdg.eu

15

Potomstvo – blaženstvo

- Drugi dio v3-5 – vrijednost djece
- Baština od יהיה (v3)
 - Adekvatna plaća;
 - plodnost Božji dar (usp. Post 1,28)
 - Eva, Sara, majka Samsonova, Ana, Elizabeta, Marija
- Oružje junaka v4
 - ne oružje nego potomci v5
 - "vrata" (v5):
 - Obrana u javnom procesu
 - Sinovi će govoriti

- Blaženstvo
- kao Ps 1,1
 - Salomonovi sinovi ne ostvaruju ideal

16.05.13

amdg.eu

16